

Zaaknummer: Z/23/177258/DV.23-487

Raadsvoorstel

Datum collegevergadering: 10 oktober 2023

Datum raadsvergadering: 6 december 2023

Portefeuillehouder : Wethouder
Harm Jan Kuper

Volgnummer : 14

Korte inhoud

Gemeenten ontvangen driemaal per jaar een circulaire van het Rijk. Met deze circulaire worden gemeenten geïnformeerd over de omvang van de verdeling van de gemeentefondsuitkering. Nu ligt voor de septembercirculaire 2023. De raad wordt voorgesteld besluiten te nemen over enkele mutaties als gevolg van de circulaire.

Onderwerp

Septembercirculaire gemeentefonds 2023

Voorgesteld besluit

Jaar 2021

Uw raad wordt voorgesteld de voordelige verrekening van de algemene uitkering 2021 ad € 15.737 te storten in algemene reserve.

Jaar 2022

Uw raad wordt voorgesteld de nadelige verrekening van de algemene uitkering 2022 ad € 2.638 te onttrekken uit de algemene reserve.

Begrotingsjaar 2023 e.v.

Uw raad wordt voorgesteld de mutaties vanuit de septembercirculaire 2023 als volgt te verwerken in de begroting 2023 en de begroting 2024 met bijbehorende meerjarenraming:

		2023	2024	2025	2026	2027
	<i>Te verhogen baten voor:</i>					
1	Algemene uitkering	405.904	583.878	434.702	342.833	1.413.620
2	IU (integratie uitkering) sociaal domein	123.934	117.068	109.981	100.057	90.250
	<i>Totaal mutatie baten gemeentefonds</i>	529.838	700.946	544.683	442.890	1.503.870
	<i>Te verhogen lasten voor:</i>					
3	Energieprestaties gebouwen (EPBD III) (S)	6.485	6.938	7.047	6.639	6.589
4	Hulpmiddelen thuis laten staan (S)	343	901	1.262	1.366	1.356
5	Kinkhoestvaccinatie zwangere vrouwen (S)	-	5.317	5.401	4.686	4.651
6	Veilig wonen (2023 t/m 2026)	7.062	7.062	7.062	7.062	-
7	Bijzondere bijstand en vroeg signalering (I)	-	67.635	-	-	-
8	Participatie onderdeel WSW (S)	123.934	117.068	109.981	100.057	90.250
	<i>Totaal lasten</i>	137.824	204.921	130.753	119.810	102.846

9	Saldo	392.014	496.025	413.930	323.080	1.401.024
		Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel
10	Verwerking saldo septembercirculaire 2023					
	Inzetten voor stelpost cao verhoging	-	320.000	320.000	320.000	320.000
	Toevoegen aan het begrotingsresultaat	392.014	176.025	93.930	3.080	1.081.024

Inleiding

Gemeenten krijgen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds. Hiermee betalen zij een deel van hun uitgaven. Hoeveel geld gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van een aantal kenmerken zoals aantal inwoners, oppervlakte, aantal uitkeringsgerechtigden et cetera.

Gemeenten ontvangen driemaal per jaar een circulaire van het Rijk. Met deze circulaire worden gemeenten geïnformeerd over de omvang van de verdeling van gemeentefondsuitkering, gebaseerd op de Miljoenennota van het Rijk.

Beoogd effect

Actueel inzicht in de financiële positie van de gemeente Westerwolde.

Accressen

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres (= groei gemeentefonds) gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsontwikkeling (LPO) en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. In de septembercirculaire 2023 zijn de LPO-accressen voor de jaren 2024 tot en met 2027 bijgewerkt en is sprake van een positieve bijstelling voor alle jaren ten opzichte van de meicirculaire 2023. Om meer stabiliteit in het gemeentefonds te krijgen wordt gewerkt aan een nieuwe financieringssysteem. Voor het volume accres is daarom het volgende overeengekomen:

- Het volume-accres voor de jaren 2022-2025 is bevroren op de stand van de voorjaarsnota 2022;
- Het volume-accres voor het jaar 2026 is vastgezet;
- Vanaf 2027 wordt het volume-accres geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Dit is in deze septembercirculaire verwerkt.

De cumulatieve bijstelling voor de gemeente Westerwolde ten opzichte van de meicirculaire 2023 is als volgt:

- 2024: € 0,7 miljoen LPO accres
- 2025: € 0,7 miljoen LPO accres
- 2026: € 0,6 miljoen LPO accres
- 2027: € 1,7 miljoen (0,6 miljoen LPO accres en 1,1 miljoen volume accres)

Toelichting saldo septembercirculaire 2023

Het saldo van de septembercirculaire 2023 kan in hoofdlijnen worden verklaard door:

	2023	2024	2025	2026	2027
Accres (= groei gemeentefonds)	0	688.000	672.000	568.000	1.703.000
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-236.000	-142.000	-140.000	-135.000	-180.000
Voorschot BCF plafond A	307.000	0	0	0	0
Vrijval stelpost nieuw verdeelstelsel B	250.000	0	0	0	0
Loon en prijscompensatie jeugd C	0	80.000	46.000	0	0
Overig	71.000	-130.000	-164.000	-110.000	-122.000
Saldo	<u>392.000 V</u>	<u>496.000 V</u>	<u>414.000 V</u>	<u>323.000 V</u>	<u>1.401.000 V</u>

Voorschot Btw-compensatiefonds (BCF) plafond (A)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,9 miljard voor gemeenten in 2023. Als de gezamenlijke declaraties bij het Btw-compensatiefonds onder het plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. In het systeem is opgenomen dat jaarlijks bij de septembercirculaire een voorschot wordt verstrekt in geval van een verwachte onderschrijding voor dat kalenderjaar. In deze circulaire bedraagt het voorschot voor het jaar 2023 € 359 miljoen (Westerwolde € 571.000). Bij de meicirculaire 2023 was hiervoor een stelpost ter grootte van € 264.000 opgenomen. Per saldo dus een voordeel van € 307.000. In de meicirculaire 2024 vindt de afrekening plaats.

Vrijval stelpost nieuw verdeelstelsel (B)

Vanaf 2023 is het verdeelstelsel voor het gemeentefonds gewijzigd. Het aantal maatstaven is sterk verminderd en ook is er een aantal nieuwe maatstaven bijgekomen. Vanwege de voorlopige status van de hoeveelheden behorende bij deze nieuwe maatstaven is uit voorzichtigheidsoverweging bij de septembercirculaire 2022 een negatieve stelpost van € 250.000 opgenomen. De voorlopige status is grotendeels definitief geworden waardoor deze de stelpost kan vervallen.

Loon- en prijscompensatie jeugd (C)

Over de bij de meicirculaire 2023 beschikbaar gestelde incidentele middelen voor jeugdzorg wordt nog een loon- en prijscompensatie verstrekt.

Energietoeslag

De resterende middelen voor energietoelage 2023 (900 miljoen) kunnen nog niet worden uitgekeerd doordat de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet nog niet is goedgekeurd door de Tweede en Eerste kamer.

Argumenten

De volgende argumenten dienen ter onderbouwing van bovengenoemd, op de septembercirculaire 2023 gebaseerd, financieel voorstel. Indien nodig is het voorstelnummer voorzien van één of meerdere argumenten. In het geval dat de financiële voorstellen een structureel karakter hebben, gelden de voor dat jaar ontvangen bedragen.

3. Verhoging lasten voor toezicht en handhaving van de EPBD III (2023 € 6.485 e.v.).

Voor de uitvoering van de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III) is structureel geld beschikbaar gesteld. Het doel is de energie efficiëntie van gebouwen te verbeteren. Het is verplicht om de energieprestatie van een installatie te documenteren, zelfregulerende apparatuur per verblijfsruimte te installeren en te zorgen voor laadinfrastructuur voor elektrische auto's. Ook zijn de eisen voor de energieprestatie van technische bouwsystemen en de keuring van verwarmingsinstallaties en airco's aangepast. De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving hierop.

Voorgesteld wordt om € 6.485 in te zetten voor toezicht en handhaving van de EPBD III.

4. Verhoging lasten voor hulpmiddelen (thuis laten staan) (2023 € 343 e.v.).

Hulpmiddelen die vanuit de WMO zijn verstrekt blijven thuis staan voor cliënten die verhuizen naar een Wet langdurige zorg (WLZ) instelling en aangeven thuis te willen logeren. Voor de financiering hiervan zijn vanaf 2023, jaarlijks oplopend, middelen aan de gemeenten beschikbaar gesteld.

Voorgesteld wordt om het budget voor hulpmiddelen WMO te verhogen met € 343.

5. Verhoging lasten voor vaccinatie kinkhoest (2024 € 5.317 e.v.).

Per 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de kinkhoestvaccinatie voor zwangere vrouwen overgedragen aan de gemeenten. Hiervoor worden structureel middelen beschikbaar gesteld.

Voorgesteld wordt om het budget voor rijksvaccinaties te verhogen met € 5.317.

6. Verhoging lasten voor veilig wonen (2023 t/m 2026 € 7.062)

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid vastgelegd in de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden.

Gemeenten dienen op basis van de nieuwe regeling het beveiligingsadvies altijd over te nemen en de uitvoering van de beveiligingsmaatregelen te bekostigen. Hiervoor wordt gedurende 2023 t/m 2026 een tegemoetkoming beschikbaar gesteld.

Voorgesteld wordt om € 7.062 in te zetten voor beveiliging politieke ambtsdragers.

7. Verhoging lasten voor bijzondere bijstand en vroeg signalering (2024 € 67.635)

Om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen ontvangen gemeenten middelen om zowel via vroeg signalering als via de bijzonder bijstand gericht hulp aan te bieden.

Voorgesteld wordt om € 67.635 toe te voegen aan het budget voor bijzonder bijstand en armoedebeleid.

8. Verhoging lasten voor participatie onderdeel WSW (2023 € 123.934 e.v.)

Bij de voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening. De bedragen lopen af met de afbouw van de WSW.

Voorgesteld wordt om € 123.934 toe te voegen aan budget voor sociale werkvoorziening.

10. Voorstel verwerking saldo septembercirculaire 2023

	Saldo september circulaire 2023		Verwerking saldo:	
			Inzet stelpost cao verhoging	Toevoegen aan begrotingsresultaat
2023	392.014 V		-	392.014
2024	496.025 V		320.000	176.025
2025	413.930 V		320.000	93.930
2026	323.080 V		320.000	3.080
2027	1.401.024 V		320.000	1.081.024

De inzet van de vakbonden voor de cao 2024 is 8%. In de begroting 2024 is uitgegaan van 3%. Voorgesteld wordt om vanaf 2024 een bedrag van € 320.000 structureel in te zetten als stelpost cao-verhoging. Voor de cao-verhoging 2024 is dan circa 4,5% beschikbaar.

Tevens wordt voorgesteld om het restant toe te voegen aan het begrotingsresultaat.

Begrotingssaldo na verwerking septembercirculaire 2023

Het saldo van de primitieve begroting 2024 met bijbehorende meerjarenraming bedraagt na verwerking van de septembercirculaire 2023:

	Saldo primitieve begroting 2024 e.v. incl. voorgestelde investeringen	Toevoeging vanuit de septembercirculaire 2023	Saldo begroting 2024 e.v. na verwerking september circulaire 2023
2024	18.760 V	176.025 V	194.785 V
2025	18.364 V	93.930 V	112.294 V
2026	5.739.310 N	3.080 V	5.736.230 N
2027	6.984.716 N	1.081.024 V	5.903.692 N

Financiën

De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2023 zijn toegelicht in bovenstaande onderdelen.

Sellingen, 10 oktober 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Westerwolde,

Harby Scheper,
gemeentesecretaris

Jaap Velema,
burgemeester

Nummer 14.

De raad van de gemeente Westerwolde;

Gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders d.d. 10 oktober 2023

gelet op de Financiële-verhoudingswet:

b e s l u i t :

Jaar 2021

De voordelige verrekening van de algemene uitkering 2021 ad € 15.737 te storten in algemene reserve.

Jaar 2022

De nadelige verrekening van de algemene uitkering 2022 ad € 2.638 te onttrekken uit de algemene reserve.

Begrotingsjaar 2023 e.v.

De mutaties vanuit de septembercirculaire 2023 als volgt te verwerken in de begroting 2023 en de begroting 2024 met bijbehorende meerjarenraming:

		2023	2024	2025	2026	2027
	<i>Te verhogen baten voor:</i>					
1	Algemene uitkering	405.904	583.878	434.702	342.833	1.413.620
2	IU (integratie uitkering) sociaal domein	123.934	117.068	109.981	100.057	90.250
	<i>Totaal mutatie baten gemeentefonds</i>	529.838	700.946	544.683	442.890	1.503.870
	<i>Te verhogen lasten voor:</i>					
3	Energieprestaties gebouwen (EPBD III) (S)	6.485	6.938	7.047	6.639	6.589
4	Hulpmiddelen thuis laten staan (S)	343	901	1.262	1.366	1.356
5	Kinkhoestvaccinatie zwangere vrouwen (S)	-	5.317	5.401	4.686	4.651
6	Veilig wonen (2023 t/m 2026)	7.062	7.062	7.062	7.062	-
7	Bijzondere bijstand en vroeg signalering (I)	-	67.635	-	-	-
8	Participatie onderdeel WSW (S)	123.934	117.068	109.981	100.057	90.250
	<i>Totaal lasten</i>	137.824	204.921	130.753	119.810	102.846
9	Saldo	392.014	496.025	413.930	323.080	1.401.024
		Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel
10	Verwerking saldo septembercirculaire 2023					
	Inzetten voor stelpost cao verhoging	-	320.000	320.000	320.000	320.000
	Toevoegen aan het begrotingsresultaat	392.014	176.025	93.930	3.080	1.081.024

Dit is besloten in de openbare vergadering van 6 december 2023.

Namens de raad,

Patrick Dave Nap
raadsgriffier

Jaap Velema
voorzitter